

הודעה לעיתונות

פקס' 02-6521340 http://www.cbs.gov.il info@cbs.gov.il

ירושלים, כ"ז באלול, תש"ע
6 בספטמבר 2009
207/2010

מבחר נתונים מתוך השנתון הסטטיסטי לישראל מס' 61, 2010

Selected Data from the New Israel Statistical Abstract No. 61 - 2010

ערב ראש השנה תשע"א

ערב ראש השנה תשע"א, מונה האוכלוסייה בישראל כ-7,645,500 נפש¹ – כ-5,770,900 יהודים
כ-1,559,100 ערבים, וכ-315,500 "אחרים"² (אומדנים ארעיים לתחילת ספטמבר 2010).

אוכלוסייה (פרק 2, לוחות: 2.1, 2.3, 2.20, 2.21, 2.22 ו-2.25)

בשנתון זה מתפרסמים לראשונה אומדני האוכלוסייה על בסיס מפקד האוכלוסין שנערך בשנת 2008.

גידול האוכלוסייה

- בסוף שנת 2009 מנתה אוכלוסיית מדינת ישראל 7,552 אלף נפש¹: מהם 5,704 אלף יהודים (75.5%), 1,536 אלף ערבים (20.3%) ועוד 313 אלף אחרים² (4.1%).
- שיעור הגידול של כלל האוכלוסייה עומד על 1.8% לשנה כבר שבע שנים ברציפות, מאז 2003. שיעור גידול דומה היה בישראל בשנות ה-80 שהיו שנות שפל מבחינת שיעור העלייה לישראל. בשנות ה-90, בתקופת העלייה הגדולה ממדינות בריה"מ לשעבר, היה שיעור הגידול כ-3% בממוצע לשנה.
- בשנת 2009 היה שיעור הגידול של האוכלוסייה היהודית 1.7%, של האוכלוסייה הערבית – 2.4% ושל אוכלוסיית האחרים – 0.8%.
- שיעור הגידול של האוכלוסייה המוסלמית היה 2.8%, של האוכלוסייה הנוצרית – 1% ושל האוכלוסייה הדרוזית – 1.7%.

¹ לא כולל עובדים זרים, שמספרם נאמד בכ-220,000 בשנת 2009 (חלקם שהה בארץ פחות משנה).

² הנתונים כוללים נוצרים לא-ערבים וכן את אלה שאינם מסווגים לפי דת במשרד הפנים.

עלייה והגירה בין-לאומית (פרק 4)

- בשנת 2009 הגיעו לישראל 14,572 עולים³, המהווים עלייה של כ-6% ממספר העולים בהשוואה לשנת 2008. המדינות מהן הגיע מספר העולים הרב ביותר הן: רוסיה (3,245 עולים), ארה"ב (2,474), אוקראינה (1,602), צרפת (1,558) והממלכה המאוחדת (708).
- הגיל החציוני (הגיל שמבחין בין מחצית האוכלוסייה הצעירה מגיל זה למחצית האוכלוסייה המבוגרת מגיל זה) של העולים שהגיעו בשנת 2009 היה 30.6 שנים – עלייה בהשוואה לשנה הקודמת (29.6 שנים ב-2008).
- **בשנת 2009 המשיכה העלייה להיות מורכבת מרוב של נשים – 892 גברים ל-1,000 נשים.**
- מאזן ההגירה של הישראלים (לא כולל עולים) שיצאו ושחזרו בשנת 2008⁴ היה שלילי ועמד על כ-8.5 אלף ישראלים (לעומת מאזן שלילי של 11.7 אלף בשנת 2007). מאזן הגירה כה נמוך נצפה פעם אחרונה בישראל בשנת 1987. שיעור מאזן ההגירה של תושבי ישראל עמד על 1.2 לאלף תושבים, נמוך מזה שנצפה בשנת 2007 (1.6 לאלף תושבים).
- **בשנת 2009 נכנסו לישראל באשרת עבודה כ-27 אלף אזרחים זרים. תאילנד, הפיליפינים וברית-המועצות לשעבר הובילו בשנת 2009 במספר הנכנסים. באותה שנה, יצאו מישראל כ-23 אלף עובדים מחו"ל שנכנסו באשרת עבודה.**

גיל ומין

- **האוכלוסייה הישראלית נחשבת אוכלוסייה צעירה יחסית לאוכלוסייה במדינות המערב. בשנת 2009 אחוז הילדים בני 0-14 בישראל היה כמעט 28%, בהשוואה ל-17% בממוצע במדינות מערביות אחרות, ואחוז בני 65 ומעלה היה קרוב ל-10% בהשוואה ל-15%, בהתאמה.**
- חלקם של בני 75 ומעלה בקרב האוכלוסייה בישראל גדל בצורה מתונה עם השנים: 4.7% בשנת 2009 לעומת 3.8% בראשית שנות התשעים. בקרב היהודים, חלקם של בני 75 ומעלה גבוה יחסית (5.7% בשנת 2009 בהשוואה ל-4.4% בראשית שנות התשעים).
- **מגמת ההזדקנות של האוכלוסייה נמשכת. בשנת 2009 הגיל החציוני עלה, ועמד על 29.3 שנים. בשנת 2008 היה הגיל החציוני – 28.8. הגיל החציוני של גברים ב-2009 היה 28.2 ושל נשים – 30.4.**
- **בישראל חיים 979 גברים לכל 1,000 נשים. עד גיל 30 מספר הגברים גדול יותר ממספר הנשים, ומגילאי 30 ומעלה גדול מספר הנשים ממספר הגברים. לדוגמה, בגיל 75 ומעלה חיים 680 גברים לכל 1,000 נשים.**

³ כולל עולים בכוח ותיירים ששינו מעמדתם לעולים. לא כולל אזרחים עולים.

⁴ מאזן הגירה של תושבים הוא ההפרש בין תושבים יוצאים לשהות של שנה ומעלה בחו"ל לבין תושבים נכנסים לאחר שהות של שנה ומעלה בחו"ל.

- באוכלוסייה היהודית ניכרת התופעה של דחיית גיל הנישואין (נטייה לנישואין בגיל מבוגר יותר) המתבטאת בשיעור רווקות גבוה בקרב בני 25-29 – כ-63% מהגברים וכ-42% מהנשים עדיין רווקים בגיל זה. בקרב האוכלוסייה המוסלמית רק כ-40% מהגברים ו-15% מהנשים בגילים אלה הם רווקים.

מוצא

- בשנת 2009 נמשכה מגמת העלייה בחלקם של ילידי ישראל באוכלוסייה ומספרם הגיע לכ-4.1 מיליון נפש. חלקם של ילידי ישראל מכלל היהודים והאחרים גדל בהתמדה מאז קום המדינה. ילידי ישראל היו 35% מכלל היהודים בזמן קום המדינה, לעומת 71.7% מכלל היהודים בסוף 2009 (68.8% מכלל היהודים והאחרים בסוף 2009).
- קבוצת המוצא⁶ הגדולה ביותר היא של יוצאי אירופה-אמריקה. קבוצה זו מנתה בסוף 2009 למעלה מ-2.2 מיליון נפש שהם כ-37% מהיהודים והאחרים. 36.7% מהיהודים והאחרים הם ילידי ישראל שגם אביהם נולד בישראל. כ-14.9% מכלל היהודים והאחרים (897 אלף נפש) הם ילידי אפריקה או שאביהם יליד אפריקה. הקבוצה הקטנה ביותר היא מיבשת אסיה – כ-703 אלף נפש – 11.7% מכלל היהודים ואחרים. ילידי אסיה עלו לישראל בעיקר בשנות ה-50 וה-60; מאז נפסקה העלייה מאסיה כמעט לחלוטין.

פיזור גיאוגרפי של האוכלוסייה (פרק 2, לוחות: 2.4, 2.5, 2.6, 2.7 ו-2.10)

- כ-40% מאוכלוסיית ישראל מתגוררת באזור המרכז – 24% במחוז המרכז וכ-17% במחוז תל-אביב. במחוז הצפון מתגוררים 17%, במחוז הדרום – כ-14% ובכל אחד מהמחוזות חיפה וירושלים מתגוררים כ-12%.
- כמחצית מאוכלוסיית היהודים מתרכזת באזור המרכז (28% במחוז המרכז ו-21% במחוז תל אביב). לעומת זאת, במחוז הצפון שבו מתגוררות כחמישית מכלל אוכלוסיית ישראל, גרים פחות מ-10% מהיהודים.
- קרוב ל-60% מהאוכלוסייה הערבית מתרכזים באזור הצפון (43.5% במחוז הצפון ו-14.5% במחוז חיפה), במחוז הדרום נמצאים כ-13% מכלל האוכלוסייה הערבית (ברובם בדוויים).
- בשנת 2009 היה אחוז הגידול של אוכלוסיית ישראל 1.8%, בדומה לשבע השנים האחרונות. במחוזות המרכז וירושלים נרשם גידול שהוא מעל לממוצע, בדומה לשנים קודמות (2.1% ו-2.4% בהתאמה). במחוז צפון ובמחוז חיפה נרשם אחוז הגידול הנמוך ביותר (1.1%).
- מנתוני מפקד 2008 עלה כי העיר פתח תקווה נוספה לרשימת הערים המונות מעל 200 אלף תושבים, והיא בעלת אחוז הגידול הגבוה ביותר מבין שש הערים הגדולות (4.6%). בירושלים חלה ירידה קלה באחוז הגידול בהשוואה לשנה הקודמת (1.7% בהשוואה ל-2.1% אשתקד). אחוזי הגידול בשאר הערים הגדולות: באשדוד 1.0%, בראשון לציון 0.6%, בחיפה 0.5% ובתל אביב-יפו נרשם אחוז גידול אפסי.
- בשנת 2009 אחוז הגידול ביישובים הכפריים הגיע ל-2.2%, כאשר הגידול העיקרי נרשם במושבים השיתופיים (5.5%).

⁵ מבוסס על אומדנים של מפקד 1995.

⁶ "מוצא" – עבור ילידי חו"ל נחשבת יבשת הלידה, ועבור ילידי ישראל – יבשת לידת האב.

הגירה פנימית (פרק 2, לוחות: 2.17 ו-2.18)

- במהלך שנת 2009 נרשמו קרוב ל-274,000 שינויי כתובת (בין יישובים) במרשם התושבים. מספר שינויי הכתובת נמצא במגמת עלייה לעומת השנתיים הקודמות – במהלך שנת 2008 כ-252,000 שינוי את כתובתם ליישוב אחר וכ-247,000 בשנת 2007.
- אחוז המשנים את הכתובת (בין יישובים) עומד על 3.6% בשנת 2009, בדומה לאחוז שהיה בשנים האחרונות. אחוז המשנים כתובות בקרב היהודים גבוה מזה של הערבים. בשנת 2009 4.3% מהיהודים שינו את כתובתם, בהשוואה ל-0.9% מהאוכלוסייה הערבית.
- מחוז המרכז הוא המחוז בעל מאזן ההגירה הפנימית החיובי הגבוה ביותר מבין המחוזות ב-2009, כמו גם בעשור האחרון ובזה שלפניו. במהלך שנת 2009 נרשמה במחוז המרכז תוספת אוכלוסייה של כ-12,000 נפש, בדומה לשנים קודמות. באזור יהודה והשומרון ישנו מאזן הגירה חיובי של כ-4,000 איש בדומה לשנת 2008. במחוז חיפה נרשם ב-2009 מאזן הגירה חיובי של כ-1500 נפש, בשונה משנים קודמות בהן היה מאזן ההגירה שלילי במחוז זה. במחוזות האחרים (ירושלים, צפון, תל אביב ודרום) מאזן ההגירה היה שלילי. בולט במיוחד מאזן ההגירה השלילי במחוז ירושלים – 5,600 נפש ובמחוז דרום – 4,600 נפש. במחוז תל אביב מאזן ההגירה השלילי נמוך יותר מזה של 2008, -3,900 בשנת 2009 בהשוואה ל-5,700 בשנת 2008.
- בכל הערים המונות מעל 200,000 תושבים⁷, פרט לפתח תקווה, נרשם מאזן הגירה שלילי. מאזן ההגירה השלילי הגבוה ביותר נרשם בעיר ירושלים (-7,100 נפש). מאזן ההגירה השלילי הקטן ביותר נרשם בעיר חיפה (-70 נפש). בעיר פתח תקווה לעומת זאת, נרשם מאזן הגירה חיובי של כ-2,600 נפש.
- מבין 8 הערים המונות בין 100,000 ל-199,999 נפש, היה מאזן הגירה פנימית חיובי באשקלון, חולון, נתניה וברמת-גן. בכל יתר הערים שבקבוצה זו⁸ נרשם מאזן ההגירה שלילי.
- מאזן ההגירה בקרב האוכלוסייה הכפרית נשאר חיובי כפי שהיה במשך שנים רבות; מאזן ההגירה עמד על 7,800 תושבים ב-2009 בהשוואה ל-4,700 תושבים ב-2008.

צפיפות האוכלוסייה (פרק 2, לוחות: 2.14, 2.15 ו-2.16; פרק 28, לוח: 28.1)

- עם הגידול באוכלוסייה גדלה צפיפות האוכלוסייה (מספר האנשים המתגוררים באזור מסוים ביחס לשטחו של האזור). בשנת 2009, נרשמה במדינת ישראל צפיפות אוכלוסייה של כ-329 נפשות לקילומטר מרובע, בהשוואה לצפיפות של כ-247 בשנת 1995 ושל כ-209 בשנת 1989 (לפני גל העלייה מברית המועצות לשעבר).
- בסלובניה, לדוגמה, ששטחה דומה לזה של מדינת ישראל, הצפיפות היא 99 נפשות לקמ"ר ובבלגיה 345 נפשות לקמ"ר.
- המחוז הצפוף ביותר הוא מחוז תל אביב, ובו מתגוררים בממוצע כ-7,425 נפשות לקמ"ר. מחוזות ירושלים והמרכז גם הם בעלי צפיפות גבוהה יחסית של כ-1,415 נפש ו-1,402 נפש לקמ"ר, בהתאמה; זאת, בהשוואה

⁷ ירושלים, תל אביב-יפו, חיפה, אשדוד, ראשון לציון ופתח תקווה.

⁸ יתר הערים הן: באר שבע, בני ברק, בת ים ורחובות.

לצפיפות נמוכה במיוחד באזור הפריפריה: כ-281 נפשות לקמ"ר במחוז הצפון וכ-76 נפש לקמ"ר במחוז הדרום (נתון הצפיפות הארצי אינו כולל את שטחי יהודה והשומרון).

- צפיפות גבוהה במיוחד ביישובים עירוניים מושפעת משטח שיפוט מצומצם ו/או שיעורי גידול של אוכלוסייה גבוהים. העיר הצפופה ביותר בישראל היא בני ברק המונה 154.4 אלף תושבים, שבה הצפיפות היא 21,031 נפש לקמ"ר. מבין הערים המונות מעל 200,000 תושבים, תל אביב היא העיר הצפופה ביותר (7,792 נפש לקמ"ר) ואחריה ירושלים (6,175 נפש לקמ"ר). ערים נוספות בעלות צפיפות גבוהה הן בת ים (15,913 נפש לקמ"ר), גבעתיים (16,329 נפש לקמ"ר), קריית מוצקין (10,048 נפש לקמ"ר) ואלעד (13,177 נפש לקמ"ר). מבין היישובים הערביים המונים מעל 10 אלפים תושבים, היישוב הצפוף ביותר הוא ג'סר-א-זרקא ובו צפיפות של 7,731 נפשות לקמ"ר. אחריו נמצאת העיר נצרת עם צפיפות של 5,114 נפש לקמ"ר ולאחריה יפיע עם 4,027 נפש לקמ"ר.
- המטרופולין הצפוף ביותר הוא מטרופולין תל אביב. הצפיפות הממוצעת במטרופולין זה בשנת 2009 עמדה על 2,182 נפש לקמ"ר. בתוך המטרופולין שטח הגלעין (העיר תל אביב-יפו) הוא הצפוף ביותר, וככל שמתרחקים לשולי המטרופולין הצפיפות הממוצעת הולכת ופוחתת: ביישובי הטבעת הפנימית של המטרופולין הצפיפות היא 7,254 נפש לקמ"ר, ביישובי הטבעת התיכונה – 3,547 נפש, וביישובי הטבעת החיצונית – 942 נפש.

נישואין וגירושין (פרק 3, לוחות 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7, 3.8, 3.9 ו-3.10)

- 50,038 זוגות התחתנו בישראל בשנת 2008, מתוכם 37,446 זוגות יהודיים (75%) ו-10,742 מוסלמים (21%).
- 13,488 זוגות התגרשו בישראל בשנה זו, מתוכם 11,304 זוגות יהודיים (84%) ו-1,313 מוסלמים (10%).
- בשנת 2008, שיעור הנישואין עמד על 6.8 ל-1,000 באוכלוסייה ושיעור הגירושין עמד על 1.8 ל-1,000. לשם השוואה, בשנים 1985-1989 עמד שיעור הנישואים על 7.0 ל-1,000 באוכלוסייה ושיעור הגירושין על 1.2 ל-1,000.
- הגיל החציוני של הנישואים לראשונה עמד על 27.3 לגברים ו-24.3 לנשים. לשם השוואה גיל זה עמד בשנת 1999 על 26.2 ו-23.4 בקרב הגברים והנשים שנישאו לראשונה, בהתאמה.
- חלקם היחסי של הרווקים מבין החתנים שנישאו בשנת 2008 היה 87% (88% בקרב היהודים). חלקן היחסי של הרווקות מבין הכלות שנישאו באותה שנה היה 90% (הן בכלל האוכלוסייה והן בקרב היהודיות).

לידות חי ופריון (פרק 3, לוחות: 3.1, 3.2, 3.11, 3.12, 3.13, 3.14, 3.15, 3.16, 3.17 ו-3.18)

- בשנת 2009 נולדו 161,042 ילודים, עלייה של 2.6% בהשוואה לשנת 2008.
- מספר הילדים הממוצע לאישה⁹ (שיעור הפריון הכולל) בשנת 2009 נשאר ללא שינוי ונאמד ב-2.96.
- בשנת 2009 המשיכה מגמת העלייה במספר הילדים הממוצע לנשים יהודיות, שעמד על 2.90 ילדים לאישה (בהשוואה ל-2.88 בשנת 2008). עלייה במספר הילדים הממוצע לאישה חלה גם בקרב הנשים הנוצריות, מ-2.11 בשנת 2008 ל-2.15 ב-2009.
- מספר הילדים הממוצע לנשים מוסלמיות המשיך לרדת גם השנה והגיע בשנת 2009 ל-3.73 ילדים לאישה (בהשוואה ל-3.84 בשנת 2008 ול-3.90 ב-2007).

⁹ מספר הילדים הממוצע שאישה צפויה ללדת במהלך חייה. מבוסס על ההנחה כי האישה תחיה במשך כל שנות הפריון שלה (גילים 15-49) וכי תלד בהתאם לשיעורי הפריון הסגוליים לפי גיל שהיו בשנת 2009.

ירידה במספר הילדים הממוצע לאישה נרשמה גם בקרב הנשים ללא סיווג דת, מ-1.57 בשנת 2008 ל-1.56 ב-2009.

- בקרב הנשים הדרוזיות לא חל שינוי במספר הילדים הממוצע לאישה בהשוואה ל-2008 וגם 2007 והוא עומד על 2.49.

- בשנת 2009 היה גילה הממוצע של אישה בלידה הראשונה 27 שנים, כאשר בקרב היהודיות הגיל הממוצע עמד על 27.9 ובקרב הערביות 23.7, מתוכם הנשים המוסלמיות עם גיל ממוצע בעת לידה ראשונה של 23.4 שנים.

- בשנת 2009, בישובים העירוניים, מספר הילדים הממוצע לאישה היה נמוך בכ-0.4 ילד מהממוצע בישובים הכפריים (2.93 מול 3.35 בהתאמה).

תכונות דמוגרפיות של משקי בית ומשפחות (פרק 5, לוחות: 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 5.6, 5.7, 5.8, 5.9, 5.10, 5.11, 5.12 ו-5.13)

- אומדן מספר משקי הבית בישראל לשנת 2009 היה 2,108.5 אלף משקי בית, עלייה של 1% בהשוואה לשנת 2008. קצב זה נמוך מקצב גידול האוכלוסייה – 1.8%.

- מבין כלל משקי הבית, בראש 1,762.1 אלף משקי בית עמד יהודי (84%) ובראש 296.8 אלף משקי בית עמד ערבי (14%).

- מספר הנפשות הממוצע למשק בית עמד על 3.4 נפשות למשק בית בכלל האוכלוסייה, באוכלוסייה היהודית – 3.1, באוכלוסייה הערבית – 4.8.

- מבין משקי הבית 1,703.8 אלף (כ-81%) הם משקי בית "משפחתיים" (שבהם מתגוררת לפחות משפחה גרעינית אחת) ו-404.6 אלף (כ-19%) הם משקי בית "לא משפחתיים", ברובם משקי בית של אנשים הגרים לבד (כ-18% מכלל משקי הבית).

- בשנת 2009 חיו בישראל 1,750.1 אלף משפחות. מרבית המשפחות (כ-91%) התגוררו ללא אנשים נוספים או משפחה נוספת במשק הבית.

- מבין סך המשפחות בישראל, 23% הן משפחות של זוגות ללא ילדים ו-50% משפחות של זוגות עם ילדים עד גיל 17. 6% מסך המשפחות בישראל הן משפחות חד הוריות עם ילדים עד גיל 17.

- בשנת 2009 מספר המשפחות החד הוריות עם לפחות ילד אחד עד גיל 17 עמד על 105.8 אלף. משפחות אלה היוו כעשירית מכלל המשפחות בישראל עם ילדים עד גיל 17.

- בקרב כ-1,420 אלף המשפחות היהודיות מבנה המשפחה הנפוץ ביותר היה של זוגות עם ילדים (בכל גיל) – 60%. כ-27% מהמשפחות היהודיות היו של זוגות ללא ילדים. 6% היו משפחות חד הוריות עם ילדים עד גיל 17.

- בקרב 287 אלף המשפחות הערביות מבנה המשפחה של זוג עם ילדים (בכל גיל) היה נפוץ אף יותר – 82%. כ-8% מהמשפחות הערביות היו של זוגות ללא ילדים. 4% היו משפחות חד הוריות עם ילדים עד גיל 17.

- אחוז הזוגות שגיל הילד הצעיר שלהם היה עד 17 מתוך כלל המשפחות, היה גבוה יותר בקרב המשפחות הערביות – 71% בהשוואה למשפחות היהודיות – 46%. חלקם היחסי של זוגות שגיל הילד הצעיר שלהם היה 18 ומעלה מכלל המשפחות, היה גבוה יותר במשפחות היהודיות כ-14% מאשר במשפחות הערביות כ-11%.
- מבין מחוזות המגורים השונים, מחוז תל אביב מאופיין באחוז הגבוה ביותר של זוגות ללא ילדים (32%) ובאחוז הנמוך ביותר של זוגות עם ילדים עד גיל 17 (39%).
- מחוז הדרום מאופיין באחוז הגבוה ביותר של משפחות חד הוריות עם ילדים עד גיל 17 (כ-9%), זאת בהשוואה לממוצע הארצי – 6%.
- ממוצע הנפשות הגבוה ביותר למשפחה נמצא באזור יהודה והשומרון (4.5 נפשות למשפחה) ובמחוז ירושלים (4.3), והנמוך ביותר במחוז תל אביב (3.2).

הערה: הנתונים על משקי בית ומשפחות מבוססים על סקר כוח אדם לשנת 2009. הנתונים כוללים את כלל משקי הבית, פרט למשקי בית בקיבוצים, מוסדות, מעונות סטודנטים והגרים מחוץ ליישובים (בדוים בדרום ואחרים).

בריאות

תוחלת חיים ותמותת תינוקות (פרק 3, לוחות: 3.1, 3.2 ו-3.24)

- תוחלת החיים בלידה בשנת 2009 הייתה 79.7 שנים בקרב גברים ו-83.5 שנים בקרב נשים.
- תוחלת החיים הן של הזכרים והן של הנקבות המשיכה לעלות לעומת שנים קודמות. בהשוואה לשנת 2008, עלתה תוחלת החיים של הזכרים בשנת 2009 ב-0.7 שנים ושל הנקבות עלתה ב-0.5 שנים. תוחלת החיים גבוהה יותר בקרב יהודים ואחרים בהשוואה לערבים ב-4.0 שנים בקרב זכרים וב-3.2 שנים בקרב נקבות.
- שיעור תמותת התינוקות ל-1,000 לידות חי בשנת 2009 היה 3.8, ובכך יש המשך של מגמת הירידה בשיעורי תמותת תינוקות. שיעור תמותת התינוקות גבוה בקרב ערבים לעומת יהודים ואחרים – 7.1 בקרב ערבים לעומת 2.7 בקרב יהודים ואחרים.

סיבות מוות (פרק 3, לוח: 3.30)

- סיבות המוות העיקריות בשנת 2008 היו שאתות ממאירות (סרטן) – 25.8% מהפטירות ומחלות לב – 17.3% מהפטירות. מסיבות חיצוניות (סיבות שאינן מחלות) נפטרו 5.2% מסך הנפטרים. התפלגות סיבות המוות בשנת 2008 דומה להתפלגות בשנת 2007 עם המשך עלייה בחלקן היחסי של הפטירות מסרטן וירידה בחלקן היחסי של פטירות ממחלות לב וממחלות כלי דם במוח.

תחום עבודה (פרק 12, לוחות: 12.32 ו-12.33; פרק 28, לוחות: 28.13 ו-28.14)

בשנה זו מתפרסמים לראשונה הנתונים על מועסקים ושכירים בתחום ההייטק, כולל השוואות בין-לאומיות. כמו כן מתפרסמים נתונים על שיעור התעסוקה בהשוואה בין-לאומית.

- מספר השכירים בתחום ההייטק עלה מ-197 אלף בשנת 2004 לכ-260 אלף בשנת 2008 וירד ל-248 אלף בשנת 2009 בדומה למספרם בשנת 2007.
- השכר הממוצע למשרת שכיר בתחום ההייטק נמצא בעלייה הדרגתית מ-13,943 ש"ח בשנת 2004 ל-15,830 ש"ח בשנת 2009. נציין כי בשנת 2004 השכר הממוצע למשרת שכיר בענפי התעשייה בתחום ההייטק היה גבוה במעט מזה שבענפי השירותים בתחום ההייטק, ואולם משנת 2005 השכר בענפי השירותים בתחום ההייטק גבוה יותר ובשנת 2009 הגיע ל-16,009 ש"ח לעומת 15,569 ש"ח בענפי התעשייה בתחום ההייטק.
- מהשוואה בין-לאומית בקרב בני 15-74, עולה כי אחוז המועסקים בתחום ההייטק מכלל המועסקים בישראל נמצא בעלייה מתמדת משנת 2004, גבוה משמעותית מאשר במדינות אחרות והגיע בשנת 2008 ל-9.7%.
- שיעור התעסוקה (המחושב כאחוז המועסקים מכלל האוכלוסייה) בקרב בני 15 ומעלה עלה מ-49.2% בשנת 2004 ל-53.1% בשנת 2008 וירד בשנת 2009 ל-52.3%. בהשוואה בין-לאומית, בשנת 2009 שיעור התעסוקה בישראל נמוך יחסית לרוב המדינות האירופאיות ודומה לשיעור התעסוקה במדינות כגון: אירלנד, ספרד, סלובקיה וצרפת. יחד עם זאת, יש לשים לב להגבלת גיל בחלק מהמדינות והכללת הצבא בחישוב.

נתונים מתוך הסקר החברתי (פרק 7, לוחות: 7.6 ו-7.9)

מוביליות חברתית-כלכלית

ניידות בין מקומות עבודה של מועסקים בני 30-74

- 51% מהמועסקים בני 30-74 עבדו במקום עבודה אחד במהלך 10 השנים האחרונות, 26% עבדו בשני מקומות עבודה ו-23% עבדו בשלושה מקומות ומעלה¹⁰.
 - הניידות בין מקומות עבודה גבוהה יותר בקרב יהודים מאשר בקרב ערבים: 23% מהמועסקים היהודים עבדו ב-3 או יותר מקומות עבודה במהלך 10 השנים האחרונות, לעומת 16% מהערבים.
- עמדות לגבי צמצום הפערים בחברה:
- "לדעתך, מהי הפעולה העיקרית שהמדינה צריכה לעשות כדי לצמצם את הפערים בחברה?"

- 41% סבורים כי על המדינה להשקיע בחינוך על מנת לצמצם פערים בחברה, 34% לעודד תעסוקה, 19% סבורים שיש להגדיל קצבאות לשכבות החלשות ו-4% מציעים להעלות מיסים לשכבות החזקות.
- בקרב היהודים 46% מצדדים בהשקעה בחינוך ו-30% בעידוד תעסוקה. לעומתם, 14% מהערבים מצדדים בהשקעה בחינוך ו-58% בעידוד תעסוקה.
- בעלי השכלה נמוכה יחסית, שלא סיימו ביה"ס תיכון, תומכים בעיקר בעידוד תעסוקה (35%) ובהגדלת הקצבאות לשכבות החלשות (32%). בעלי השכלה גבוהה יותר, תומכים בעיקר בהשקעה בחינוך: 43% מבעלי תעודת בגרות ו-57% מבעלי תואר אקדמי.

¹⁰ הנתונים אינם כוללים עבודות שנעשו במקביל.

ספרים וחברות שיצאו לאור בישראל (פרק 9, לוחות: 9.12 ו-9.13)

השנה מופיעים בשנתון נתונים על ספרים שיצאו לאור בישראל, באדיבות הספרייה הלאומית, מחלקת עותקי חובה, אשר חתמה עם הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה על הסכם שיתוף פעולה, שיאפשר פרסום נתונים סטטיסטיים בנושא באופן שוטף.

הנתונים מתייחסים לספרים וחברות שיצאו לאור במהדורה ראשונה או מחודשת.

- בשנת 2006 יצאו לאור בישראל 6,114 ספרים וחברות, בשנת 2005 – 6,415, ובשנת 2004 – 6,157 ספרים וחברות.
- **26.6 % מהספרים והחברות שיצאו לאור בישראל בשנת 2006 היו בנושאי ספרות, 19.9% בנושא מדינת ישראל ועם ישראל ו-18.8% בנושאי ספרות דתית ומחשבת ישראל.**
- בשנת 2006 ירד מספר הספרים והחברות שיצאו לאור בנושאי מדריכי פנאי, בישול, טיולים ובריאות (30.3%), בנושא ביוגרפיות, אוטוביוגרפיות וחליפת מכתבים (23.6%), בנושא ספרות דתית ומחשבת ישראל (20.1%), ובנושא מדעי הרוח הכלליים ומדעי החברה (9.9%), ביחס למספרם בשנת 2005.
- **70.3% מהספרים והחברות שיצאו לאור ב-2006 יצאו לאור בשפה העברית בלבד, ועוד 15.8% מהספרים יצאו לאור בעברית ושפות אחרות, מהם 64.8% בעברית ואנגלית.**
- 13.9% מהספרים יצאו לאור בשפות זרות, מהם 47.1% בשפה האנגלית, ו-23% בשפה הרוסית.
- 85.5% מהספרים והחברות בנושאי ספרות דתית ומחשבת ישראל יצאו לאור בעברית בלבד, לעומת 69.7% בנושאי ספרות, 67.2% בנושאי חינוך, 62.9% בנושאי מדינת ישראל ועם ישראל, 54.4% מהספרים והחברות בנושא מדעי הטבע, רפואה וטכנולוגיה ו-44.3% מהספרים והחברות בנושא אומנויות ופולקלור.
- 34.8% מהספרים שיצאו לאור בשפה האנגלית הינם בנושא מדינת ישראל ועם ישראל. 37.9% מהספרים שיצאו בשפה הרוסית היו בנושא ספרות.

חשבונות בין-לאומיים (פרק 15); יבוא ויצוא (פרק 16)

שינויים עיקריים בשנתון 2010

1. פרק 16 – "יבוא ויצוא" – נערך במתכונת חדשה ומציג כעת את סך היצוא והיבוא של סחורות ושירותים לכלל המשק, במקום את נתוני סחר-החוץ – סחורות בלבד, כפי שהיה נהוג בשנתונים קודמים. לוחות על מסחר בין-לאומי בשירותים הועברו מפרק 15 בשנתונים קודמים לפרק 16 החדש.
2. שם הפרק חדש – עד השנתון הקודם הפרק נקרא "מאזן תשלומים":
3. הוספה והרחבת לוחות בפרק 16 החדש:
- נוסף לוח 16.1 חדש – "יבוא ויצוא סחורות ושירותים" – הכולל פירוט של כלל היצוא והיבוא של המשק – סחורות ושירותים – במונחי מאזן התשלומים, ז.א., כולל מסחר בין-לאומי בשירותים והתאמות מאזן התשלומים לנתוני סחר-חוץ.

- נוסף לוח 16.2 חדש – "התאמת נתוני סחר-חוץ להגדרות מאזן התשלומים" – הכולל את פירוט התאמות מאזן התשלומים לנתוני סחר-חוץ.
- לוח 16.14 – "יצוא ויבוא סחורות ושירותים לפי ענף כלכלי של היצואן" – מחליף את לוח 15.7 בשנתונים קודמים. מתכונת הלוח היא זהה לקודמת.
- לוח 16.15 – "יצוא ויבוא שירותים לפי סוג שירות" – מרחיב את לוח 15.8 בשנתונים קודמים, כאשר בלוח החדש מפורט גם יבוא השירותים לפי סוגים, בנוסף ליצוא לפי סוגים, שהיה מופיע בשנתונים הקודמים. בנוסף לכך, מפורטים גם כל סוגי השירותים הנרשמים במאזן התשלומים ולא רק השירותים העסקיים, כפי שהיה נהוג בלוח הקודם.
- נוסף לוח חדש – 16.16 – "יבוא ויצוא שירותים עסקיים, לפי מדינה" – בו מפורטים היבוא והיצוא של שירותים עסקיים – המהווים חלק עיקרי של המסחר הבין-לאומי בשירותים – לפי מדינות. זאת, על סמך תוצאות "סקר יבוא ויבוא שירותים", אשר החל להתבצע בשנת 2004.
- 4. לוח 15.4 – "החשבון השוטף" – מוצג לפי מתכונת המתאימה להנחיות הבין-לאומיות החדשות, כפי שמופיעות במדריך החדש לעריכת מאזן התשלומים.
- 5. לוח 15.5 – "חשבון פיננסי וחשבון הון" – ולוח 15.6 – "יתרת הנכסים וההתחייבויות של המשק כלפי חו"ל" – כוללים כעת תנועות ויתרות הון בגין התחייבויות על "זכויות משיכה מיוחדות" (SDR), בהתאם להנחיות חדשות של קרן המטבע הבין-לאומית (IMF).

סכום שנת 2009

- סך כל היצוא והיבוא של סחורות ושירותים במאזן התשלומים של ישראל, ירדו באופן משמעותי בשנת 2009 – על רקע המשבר הכלכלי העולמי – ירידות שהסתכמו ב- 25.1% ביבוא וב- 16.8% ביצוא, לעומת שנת 2008.
- לפי נתוני היבוא החדשים, עיקר השירותים המיובאים לישראל, בנוסף לשירותי תחבורה ותיירות, כוללים תשלומים לסוכנים בחו"ל, יחד עם תשלומים בגין רישיונות ותמלוגים לחו"ל. כמו כן, מיובאים שירותי מו"פ, שירותים טכניים שונים של מהנדסים ואדריכלים וגם שירותים שונים מחברות קשורות בחו"ל.

חשבונית לאומיים (פרק 14, לוחות: 14.13 ו-14.14)

חשבון לווין מלכ"ר

הכנסות והוצאות מלכ"רים, לפי תחום פעילות בין השנים 1991-2009

- ההוצאות על השירותים של כלל מגזר המלכ"רים (במחירים קבועים) גדל בהתמדה בין השנים 1991-2009 למעט בשנת 2003. קצב הגידול הכמותי הממוצע הוא 3.7% בשנה. בין השנים 2002-2003 היה גידול כמותי שלילי של 0.7%. השינוי הכמותי הממוצע היה הנמוך ביותר בתחום של איכות הסביבה (1.4% בשנה), ואילו השינוי הכמותי הגבוה ביותר היה בתחום של ארגוני סינגור ופוליטיקה (9.8%).
- שלושת מקורות המימון העיקריים של פעילות המלכ"רים היו: מימון ממשלתי שוטף (53% מן ההכנסות), מכירת שירותים לממשלה ולמגזר הפרטי (29%), ותרומות מפרטים, מעסקים ומחו"ל (15%).

- אחוז העברות שוטפות מממשלה מתוך ההכנסות של מלכ"רים היה הגבוה ביותר בתחומים של בריאות (65% מן ההכנסות), וחינוך ומחקר (63%). ביתר התחומים העברות שוטפות מן הממשלה נעו בין 39%-9% מסך ההכנסות.
- עלות העבודה היא החלק הארי בהוצאות מלכ"רים בתחומים של חינוך ומחקר (74% מן ההוצאות) ושירותי רווחה (52%). ביתר התחומים מרכיב עלות העבודה נע בין 20%-48%, להוציא את תחום הפילנתרופיה וההתנדבות שבו מרכיב עלות העבודה נמוך במיוחד ועומד על 6% מן ההוצאות.

ההוצאה הלאומית לחינוך (פרק 8, לוחות: 8.1 ו-8.2; פרק 28, לוח: 28.4)

- בשנת 2009 עלתה ההוצאה הלאומית לחינוך במחירים קבועים ב-4.4%, בהמשך לעלייה של 4.1% בשנת 2008.
- ההוצאה לחינוך כוללת את ההוצאות של מוסדות החינוך הציבוריים והפרטיים בכל דרגי החינוך – מקדם-יסודי ועד השכלה גבוהה וכן הוצאות משקי בית לשיעורים פרטיים, לספרי לימוד וכו'.
- נתוני OECD המעודכנים ביותר (לשנת 2007) מראים שההוצאה על מוסדות חינוך בישראל גבוהה יחסית – 7.4% מהתמ"ג לעומת 6.2% במדינות החברות ב-OECD. בהשוואה זו יש להביא בחשבון שאחוז הצעירים באוכלוסייה בישראל גבוה יחסית לזה שבמדינות ה-OECD, כך שבישראל מצד אחד אחוז התלמידים גבוה יחסית ומצד שני אחוז התושבים בגיל העבודה שיכולים לממן את החינוך קטן יחסית.
- השוואת ההוצאה הממוצעת לתלמיד במחירים בין-לאומיים קבועים (PPP) מראה, כי בישראל ההוצאה הממוצעת לתלמיד בכל דרגי החינוך, נמוכה מהממוצע במדינות OECD.
- התפלגות ההוצאה הלאומית לחינוך לפי מגזר מבצע בארץ לא השתנתה בשנים האחרונות. בשנת 2009 רוב שירותי החינוך – 88% – סופקו לאוכלוסייה במוסדות חינוך של הממשלה, רשויות מקומיות ומלכ"ר, שרוב מימנם מהממשלה.
- הנתונים האחרונים על מימון ההוצאה (לשנת 2006) מראים שהממשלה, הרשויות המקומיות ומלכ"ר מימנו 77% מההוצאה לחינוך ומשקי בית מימנו 23%, לעומת 76% בשנת 2005 ו-73% בשנת 2004.

ההוצאה הלאומית לבריאות (פרק 6, לוחות: 6.1, 6.2 ו-6.3; פרק 28, לוח: 28.2)

- ההוצאה הלאומית לבריאות, במחירים קבועים, עלתה בשנת 2009 ב-4% לעומת שנת 2008. ההוצאה הלאומית לבריאות, במחירים שוטפים, הסתכמה בשנת 2009 ב-60.6 מיליארד ש"ח, שהם 7.9% מהתמ"ג.
- ב-23 ממדינות ה-OECD אחוז ההוצאה לבריאות מהתמ"ג גבוה מהאחוז בישראל.
- בשנת 2008 ההוצאה לבריאות לנפש במונחי כוח קנייה בישראל הייתה \$2,135 – בדומה להוצאה בפורטוגל ונמוכה ממרבית מדינות ה-OECD האחרות. בשנים 1995-2005 עלתה ההוצאה לנפש במחירים קבועים ב-1.2% בממוצע לשנה.
- בהשוואה הבין-לאומית לא מובאים בחשבון הבדלים בגורמים שעשויים להשפיע על ההוצאה, כמו הרכב הגילים, מבנה התעסוקה וכו'. גילה הצעיר של האוכלוסייה בישראל מקטין את ההוצאה לבריאות לנפש.

- בשנת 2009 עלה **המימון הפרטי** ל-42% מההוצאה הלאומית לבריאות, מ-41% בשנים 2007-2008. העלייה באה על חשבון הירידה בשיעור המימון מגביית מס בריאות. מתוך המימון הפרטי, הוצאות **משקי הבית לתרופות ולשירותים רפואיים** (כגון, רופאים, מרפאות, ורופאי שיניים) מימנו 32% מההוצאה הלאומית לבריאות. 10% הנותרים מהמימון הפרטי מהווים הוצאות של **מלכ"רים פרטיים, בתי חולים כלליים ששייכים להם וביטוחים פרטיים**. שיעור המימון מתקציב המדינה נשאר ללא שינוי בשנים 2007-2009 ברמה של 32%.
- בשנת **2007 הוצאה לבתי החולים** ירדה ל-36% מההוצאה השוטפת לבריאות (ללא השקעות בבנייה וציוד), מ-37% בשנים 2005-2006. הוצאה לשירותי מרפאות ציבוריות ורפואה מונעת הגיעה ל-44% בשנת 2007, לעומת כ-45% בשנים 2005-2006. ההוצאות לרופאים פרטיים ורפואת שיניים היוו בשנת 2007 15% מההוצאה השוטפת לבריאות וההוצאות לתרופות וציוד רפואי שנקנו על ידי משקי הבית הגיעו ל-4% בשנת 2007.

הוצאה לאומית לתרבות, בידור וספורט (פרק 9, לוחות: 9.1 ו-9.2)

- ההוצאה הלאומית לתרבות לבידור ולספורט בשנת 2009 הסתכמה ב-39.7 מיליארד ש"ח שהם 5.2% מהתוצר המקומי הגולמי.
- **משקי הבית מימנו סך של 31.4 מיליארד ש"ח המהווים 81% מההוצאה הלאומית לתרבות לבידור ולספורט.**
- 67% מכלל ההוצאות של משקי הבית לתרבות, בידור וספורט היו הוצאות עבור שירותי תרבות (הצגות, סרטים, קונצרטים ועוד), היתר היו לרכישת מוצרים (מקלטי טלוויזיה, מחשבים אישיים ספרים ועוד).
- **ההוצאה הגבוהה ביותר מסך ההוצאה השוטפת לתרבות, בידור וספורט: מוזיקה ואומנויות הבמה – 19.6%.**
- ההוצאה לתרבות, לבידור ולספורט לנפש, במחירים שוטפים (4,934 ש"ח בשנת 2009), ירדה ב-2.0%, לאחר עלייה מתונה של 1.7% בשנת 2008, ועליות גבוהות יותר של 4.9%, 7.0%, 6.0% ו-8.0% בשנים 2007, 2006, 2005 ו-2004 בהתאמה.
- ההוצאה הלאומית לתרבות, לבידור ולספורט, במחירים קבועים בשנת 2009 נותרה ללא שינוי בהשוואה לשנת 2008, זאת לאחר עליות רצופות בשנים 2004-2008 של בין 7% ל-11%.
- השקעות הממשלה, הרשויות המקומיות ומלכ"רים במבנים ובציוד, לצורכי תרבות, בידור וספורט הסתכמו בכ-2.8 מיליארדי ש"ח במחירים שוטפים בשנת 2009. רוב ההשקעה מתבצעת על ידי הרשויות המקומיות (81.4%).

הוצאה לאומית למו"פ אזרחי (פרק 26, לוחות: 26.1, 26.2, ו-26.3; פרק 28)

- ההוצאה הלאומית למחקר ופיתוח אזרחי, במחירים שוטפים, הסתכמה בשנת 2009 ב-32.8 מיליארד ש"ח, וחלקה בתמ"ג היווה 4.3%, נמוך מחלקה בשנת 2008 (4.7%). בשנת 2009 ירדה ההוצאה הלאומית למו"פ אזרחי, במחירים קבועים, ב-1.6%, לאחר עלייה של 2.0% בשנת 2008 ועלייה של 7.4% בשנת 2007.
- ב-2009 ירדה ההוצאה למו"פ **במגזר העסקי ב-2.6%**, במחירים קבועים, ירידה שמשקפת בעיקר ירידה במו"פ שבוצע בענף חברות המו"פ (-8.5%) ובענפי התעשייה (-2.9%). בענף שירותי המחשוב הייתה עלייה של 4.4%.

- ההוצאה למו"פ אזרחי במגזר העסקי הגיעה בשנת 2009 ל-26.1 מיליארד ש"ח (במחירים שוטפים), שהם 79% מכלל ההוצאה הלאומית למחקר ופיתוח אזרחי. יתר ההוצאה למו"פ בוצע במגזר ההשכלה הגבוהה (13%), בממשלה (5%) ובמלכ"רים פרטיים (3%).
- **השוואה בין-לאומית לשנת 2008 מראה שההשקעה במחקר ופיתוח בישראל כאחוז מהתמ"ג (4.7%) גבוהה מההשקעה במדינות החברות ב-OECD.** אחוז ההוצאה למו"פ היה 3.7% בפינלנד, 3.6% בשוודיה, 3.4% ביפן ובקוראה ו-3.0% בשווייץ. בשש מדינות היה האחוז בין 2.0% ל-2.7%: אוסטריה, אוסטרליה, איסלנד, ארה"ב, גרמניה ודנמרק, ובשאר המדינות בין 0.5% ל-1.9%.

בינוי (פרק 22, לוחות: 22.3 ו-22.4)

- **בשנת 2009 הוחל בבנייתן של כ-34 אלף דירות, עלייה של כ-6% לעומת 2008.** עלייה באחוז דומה נרשמה גם במספר הדירות שבנייתן הסתיימה בשנת 2009. גם במספר הדירות החדשות שנמכרו בבנייה ביזמה פרטית נרשמה עלייה, 15.4 אלף דירות ב-2009 לעומת 13.6 אלף דירות ב-2008.

תיירות (פרק 23)

- **בשנת 2009 נמדדה ירידה של 10% בכניסות של מבקרים לארץ ובלינות של תיירים במלונות תיירות נרשמה ירידה חדה יותר של 20%. הסיבות העיקריות לירידות בתיירות הנכנסת היו מבצע "עופרת יצוקה" בינואר 2009 ובנוסף המשבר הכלכלי הכלל עולמי שהחל בסוף 2008 והעמיק ב-2009. הירידה הגדולה יותר בלינות התיירים יחסית לירידה בכניסות של תיירים מוסברת כנראה על ידי אחוז גבוה יחסית של תיירים המחפשים מקומות לינה עממיים ושל תיירים שמגיעים לביקור קרובים וחברים. ב-2009 נרשמה ירידה גם במספר היציאות של הישראלים לחו"ל לעומת 2008 (5% ירידה) שנובעת כנראה מאותן הסיבות כמו הירידה בתיירות הנכנסת.**

מעבר בגבולות – מבקרים מחו"ל

- **2.7 מיליון כניסות מבקרים מחו"ל נכנסו לארץ בשנת 2009 (ירידה של 10% לעומת 2008) מתוכם 2.3 מיליון תיירים¹¹ ו-418 אלף מבקרי יום¹² (ירידה של 10% לעומת 2008).**
- **85% מכניסות התיירים היו דרך האוויר ו-15% דרך היבשה. 43% מתוך הכניסות דרך היבשה היו של מבקרי יום.**
- **538 אלף כניסות היו של תיירים מארה"ב – ירידה של 11% לעומת 2008.**
- **172 אלף כניסות היו של מבקרי יום שהגיעו מרוסיה – עלייה של 14% לעומת 2008.**

¹¹ "תייר" – מבקר השוהה בישראל ויוצא ממנה בתאריך שונה מתאריך הכניסה (לא באותו יום).

¹² "מבקר יום" – מבקר הנכנס ויוצא מישראל באותו תאריך (אותו יום).

- 36% מהתיירים שהו בישראל עד 4 ימים¹³, 33% שהו בין 5-9 ימים.

מעבר בגבולות – ישראלים

- בשנת 2009 נרשמו 4 מיליון יציאות של ישראלים לחו"ל – ירידה של 5% לעומת 2008.
- 85% מהיציאות היו דרך האוויר, 13% בדרך היבשה ו-2% בדרך הים.
- 29% מהישראלים שהו בחו"ל עד 4 ימים¹⁴, וכ-33% שהו בין 5-9 ימים בחו"ל 67% מהחוזרים בדרך היבשה שהו בחו"ל עד 4 ימים (26% מהם יצאו וחזרו באותו היום).
- כ 2.5 מיליון ישראלים¹⁵ יצאו לחו"ל בשנת 2009 (52% גברים), 1.8 מיליון נסעו פעם אחת בלבד במהלך השנה ו-660 אלף נסעו פעמיים או יותר.

שירותי האירוח

- 19.9 מיליון לינות במלונות התיירות (ירידה של 8% לעומת 2008). מעל ל-8 מיליון לינות של תיירים במלונות התיירות (ירידה של 20% לעומת 2008);
- חלקן של לינות התיירים מסך הלינות במלונות התיירות ב-2009 היווה 41% לעומת 47% ב-2008.
- תפוסת החדרים במלונות התיירות ב-2009 הגיעה ל-60% ואילו ב-2008 תפוסת החדרים הייתה הגבוהה ביותר מאז 1996 – 66%.
- באירוח הכפרי נרשמה ב-2009 ירידה של 7% בכלל הלינות ושל 19% בלינות התיירים לעומת 2008.

חברה ורווחה (פרק 7, לוח: 7.13)

- בשנת 2009 כ-17% (1,274,000 נפשות) מהאוכלוסייה הכללית היו רשומים במחלקות לשירותים חברתיים במשרד הרווחה.
- ילדים עד גיל 14 מהווים 27% מכלל הרשומים במחלקות לשירותים חברתיים, אחוז הזהה כמעט לחלקם באוכלוסייה הכללית (28%).
- כ-20% מהרשומים הם קשישים מעל גיל 65 (15% מהגברים הרשומים הם קשישים מעל גיל 65 וכ-23% מהנשים) כפול מאשר חלקם באוכלוסייה הכללית (9.8%).
- יותר ממחצית (51%) מהרשומים הם משפחות עם ילדים וכ-18% משפחות חד-הוריות.
- שיעור הפניות בקרב האוכלוסייה הערבית גבוה פי 1.4 מאשר בקרב האוכלוסייה היהודית (216 ל-1,000 לעומת 154 בהתאמה).
- שיעור הפניות לילידי חו"ל גבוה יותר מאשר לילידי ישראל (202 ל-1,000 לעומת 130 בהתאמה).

¹³ הספירה נעשית לפי יציאות התיירים בשנת 2008.

¹⁴ הספירה נעשית לפי חזרות של ישראלים לארץ בשנת 2009.

¹⁵ יש לשים לב להבדל בין מספר הישראלים היוצאים לבין מספר יציאות הישראלים.

- שיעור הפניות לעולי אתיופיה גבוה יותר מאשר עולי בריה"מ לשעבר שעלו מ-1990 ואילך (623 ל-1,000 לעומת 162 בהתאמה).

תחבורה ותקשורת (פרק 24, לוחות: 24.7, 24.10, 24.20, 24.21 ו-24.22)

- **מצבת כלי הטייס** – מצבת כלי הטייס של המובילים הישראליים בשנת 2009 מנתה 51 מטוסים (52 בשנת 2008). 49 מהמטוסים הם מטוסי נוסעים, המכילים יחד 9,308 מושבים.
- **תנועה אווירית בין-לאומית** – בשנת 2009 נחתו בשדות התעופה בישראל 38,549 מטוסים, בדומה לשנת 2008. בשנה זו חלה ירידה של כ-5% במספר הנוסעים הנכנסים והיוצאים 10,574 אלף נוסעים בלבד לעומת 11,134 אלף בשנת 2008.
- **תאונות דרכים עם נפגעים** – במספר ההרוגים בתאונות דרכים בשנת 2009 הייתה ירידה של 24% לעומת שנת 2008 (314 הרוגים בשנת 2009, לעומת 412 הרוגים בשנת 2008) והוא הנמוך ביותר מאז שנת 1966 (הנתונים אינם כוללים את אזור יהודה והשומרון).
- **כלי רכב מנועיים** – במהלך שנת 2009 נוספו למצבת כלי הרכב כ-237 אלף כלי רכב, מהם כ-201 אלף כלי רכב חדשים. בתקופה זו נגרעו מהמצבה כ-168 אלף כלי רכב, כך שהתוספת נטו למצבת כלי הרכב הסתכמה בכ-68 אלף כלי רכב בלבד.
- **הרשעות בעבירות נהיגה** – בשנת 2008 נרשם גידול של 9% במספר הישראלים שהורשעו בעבירת נהיגה, ושל 8% במספר ההרשעות, זאת בהשוואה לשנת 2007.
- בשנת 2008, 664 אלף ישראלים מורשים לנהוג, שהם 20% מסך המורשים לנהוג, הורשעו ב-908 אלף הרשעות בעבירות נהיגה (1.4 הרשעות בממוצע למורשע).
- 19% מהעבירות נרשמו בגין אי שימוש באביזרי בטיחות, 17% בגין אי ציות לתמרור ובגין מהירות מופרזת כל אחת, ו-10% בגין שימוש בטלפון סלולרי ללא דיבורית בעת הנהיגה.

חדש – השוואה בין-לאומית בנושאי כלי רכב מנועיים, רמת מינוע, תאונות דרכים עם נפגעים והרוגים (פרק 28, לוחות: 28.24 ו-28.25)

- בשנת 2007 עמד שיעור ההרוגים בישראל, על 5 הרוגים ל-100,000 תושבים. בדומה לאיטליה, יפן, נורווגיה, שוודיה ושווייץ. בארצות הברית הגיע שיעור ההרוגים ל-14.
- **רמת המינוע בישראל נמוכה יחסית**, בשנת 2007 היו בישראל 251 כלי רכב נוסעים לכל 1,000 תושבים, ואילו ביפן – 325, בארה"ב – 451, בנורווגיה – 458, בבריטניה – 463, בשוודיה – 465 ובשווייץ – 524.

סביבה (פרק 27, לוחות: 27.3, 27.4, 27.5, 27.6, 27.7, 27.11, 27.13, ו-27.16; פרק 1, לוחות: 1.8

ו-1.9)

- מפלס ים המלח ממשיך לרדת בקצב של מעל מטר בשנה והגיע בדצמבר 2009 לשפל חסר תקדים של 423- מטר מתחת לפני הים.
- **מפלס הכנרת** עמד בנובמבר 2009 על 214- מטר מתחת לפני הים, בדומה למפלס בנובמבר 2008. מליחות האגם הממוצעת עלתה מ-263 מיליגרם כלוריד לליטר ב-2008 ל-274 ב-2009 (על פי תקנות בריאות העם של משרד הבריאות, הריכוז המרבי הרצוי של כלוריד במי שתייה הוא 250 מיליגרם לליטר).
- **מליחות מי אקוויפר החוף ממשיכה לעלות** והגיעה לשיא בשנת 2009 של 219 מיליגרם כלוריד לליטר. לעומת זאת, מליחות מי אקוויפר ההר ירדה מעט בשנה האחרונה והגיעה ל-143 מיליגרם כלוריד לליטר.
- **ירידה באחוז החריגות בבדיקות מיקרוביאליות של מי חופי הרחצה בים התיכון – אחוז הבדיקות החריגות (מעל 400 חיידקים קוליפורמים צואתיים ל-100 מ"ל מים) ירד מ-5% בשנת 2008 ל-4% בשנת 2009.** החוף שבו נרשם אחוז החריגות הגבוה ביותר הוא בת גלים בחיפה (16% בדיקות חריגות).
- **ירידה בכמות השפכים המטופלים במפעל השפד"ן (שפכי גוש דן) – 127 מיליוני מטרים מעוקבים בשנת 2009 – ירידה של 7% משנת 2008.** ירידה זו נובעת ככל הנראה מצמצום בצריכת המים בסקטור המסחרי והביתי.
- **נמשכת הירידה בפליטות המזהמים מכלי רכב:** פחמן חד-חמצני (CO), תחמוצות גפרית (SO_x), פחמימנים (HC), תחמוצות חנקן (NO_x) וחלקיקי אבק מרחף (SPM) – כתוצאה משיפורים טכנולוגיים ושיפור באיכות הדלקים.
- **ירידה בפליטות משריפת דלקים בשנת 2009 של תחמוצות גפרית (SO_x), תחמוצות חנקן (NO_x), חלקיקי אבק מרחף (SPM) ופחמן דו חמצני (CO₂) כתוצאה מהגברת השימוש בגז טבעי, ובמקביל הקטנת השימוש במזוט.**
- בשנת 2008 נפלטו בישראל כ-78 מיליון טון גזי חממה במונחי פחמן דו חמצני (CO₂). הפליטה לנפש עמדה בשנת 2008 על כ-10.7 טון. בשנת 2008 התווספו לחישוב פליטות גזי החממה גזים המכילים פלואור המהווים 2.3% מסך הפליטות.
- **סך הפסולת הביתית והמסחרית עמדה על כ-4.5 מיליון טון ב 2009 בישראל כאשר הממוצע הארצי הוא 1.7 ק"ג פסולת לנפש ליום.**

חקלאות (פרק 19, לוחות: 19.7, 19.8, 19.14, 19.15, 19.16, 19.17, 19.21, 19.23, ו-19.24)

- **ערך התפוקה החקלאית בשנת 2009 עמד על 25.6 מיליארד ש"ח (15.6 מיליארד ש"ח – גידולים צמחיים; 10.0 מיליארד ש"ח – בעלי חיים ותוצרתם).** בהשוואה לשנת 2008 נרשמה עלייה של כ-2% בערך התפוקה

(עלייה של כ-7% בגידולים צמחיים וירידה של כ-3% בבעלי חיים ותוצרתם), הנובעת מעלייה בכמות התפוקה ב-2.8% וירידת מחירי התפוקה ב-0.3%.

- בשנת 2009 חלה ירידה של 11% בתפוקת החלב (כולל חלב בקר, כבשים ועזים).
- ערך התשומה החקלאית ירד בשנה זו ב-11.1%. עיקר הירידה נבעה מירידת מחירי המספוא, דלק, השמנים והחשמל ואפרוחים, זרעים ושתילים.
- בשנת 2009 חלה ירידה של כ-4% ביצוא מוצרי חקלאות אורגנית, אשר עמד על 73.8 אלף טון (בעיקר ירקות וגידולי שדה).
- יבוא תפוחי אדמה ירד מ-32.7 מיליון טון ב-2008 ל-5 מיליון טון ב-2009, יבוא מלפפונים – מ-3.9 מיליון טון ל-1.1 מיליון טון, בהתאמה.
- בשנת 2009 עלה שטח היער הנטוע ב-4.5% ולראשונה עלה על מיליון דונם.

מאזן אספקת המזון

- 3,529 קילו קלוריות לנפש ליום עמדו לרשות הציבור בשנת 2008, כאשר שליש מקורם בדגנים ומוצריהם. 22% מקורם משמנים ושומנים, 10% מפירות וירקות ומקשה, 11% מבשר ו-8% מחלב ומוצריו. לרשות הציבור עמדו גם 111 גר' חלבון לנפש, שמחצית מהם מקורם מן החי, ו-160 גר' שומן שמחצית מהם מקורם משמנים ושומנים וכשליש מהם – מן החי (17% מבשר).
- בישראל סופקו בשנת 2008: 209 ק"ג ירקות לנפש, 188 ק"ג פירות, 113 ק"ג דגנים ומוצריהם, 188 ליטר חלב, 44 ק"ג תפוא ועמילנים, 19 ק"ג סוכר וממתקים, 70 ק"ג בשר, 7 ק"ג דגים ו-241 ביצים, לנפש.